

СКИ-ЗОНА БАНСКО – БЕДСТВИЕ ЗА БЪЛГАРСКАТА ПРИРОДА

(Изводи и препоръки за участието на ЕБВР)
Екологично сдружение „За Земята“, България

1. История на проблема.....	1
2. Участие на ЕБВР.....	2
3. Спорни точки около проекта “Ски зона с център Банско” и Първа инвестиционна банка.....	2
3.1. Законови нарушения.....	2
3.1.1. Извършване на строителни дейности в Националния парк.....	3
3.1.2. Законови нарушения след стартиране на строителните работи.....	3
3.2. Други екологични и социални проблеми.....	4
3.2.1. Изсичане на девствени гори.....	4
3.2.2. Замърсяване и недостиг на водата	4
3.2.3. Ландшафт и ерозия.....	5
3.2.4. Загуба на биологично разнообразие	6
3.2.5. Човешки права и право на справедливост.....	7
3.3. Нарушения на екологичните процедури на ЕБВР.....	7
4. Последни заключения относно проекта.....	8
4.1. Икономически заключения в района на Банско и ЕБВР.....	8
4.2. Концепция за разширяване на ски зоната.....	9
5. Изводи и препоръки за ЕБВР.....	9
6. Приложения.....	11
Приложение 1. Констатирани нарушения за границите на ски-зона с център Банско.....	12
Приложение 2. Карта на констатираните нарушения на решенията по ОВОС	13
Приложение 3. Отговор на МОСВ на Заявление за достъп до обществена информация на За Земята относно констатирани нарушения в ски зона с център Банско.....	15
Приложение 4. Статия от Института по гората към БАН за повече информация за проблема с горите.....	17

1. История на проблема

Национален парк Пирин¹ е български национален парк, включен в Списъка на UNESCO² за световното природно наследство заради уникалния си алпийски ландшафт, девствени гори и ендемични видове. Паркът има най-висока степен на защита според българското и международно законодателство.

Национален парк Пирин се простира на територия от 40 000 ха, като включва два природни резервата – “Баюви дупки – Джинджирица” и “Юлен”, 11 природни забележителности, 113 пещери. В Национален парк Пирин се намира третият по височина връх на Балканите (вр. Вихрен, 2915 метра). Повече от 186 езера и 35 големи циркуса са разположени в парка. Паркът приютава забележително биологично разнообразие – 1089 вида растения (1/3 от българската флора) и 172 животински вида (114 от които застрашени), включително ендемични видове като бяла мура, защитена от Бернската конвенция.

Като обект с изключителни природни качества Националният парк привлича интереса на

¹ www.pirin-np.com

² <http://whc.unesco.org>

инвеститори в зимен ски туризъм, търсещи големи и бързи печалби. През 2000 г. българската компания “Юлен” АД стартира инициатива за трикратно разширение на старата и незаконно построена ски-зона в парка. След двегодишен период на административни процедури и с финансовата подкрепа на Първа инвестиционна банка, компанията получи разрешение и финансиране за новата ски-зона.

Анализът на докладите по Оценка на въздействието върху околната среда, обаче, показва слаба оценка на хабитатите и видовете, защитени от Закона за защита на природата и Бернската конвенция. Докладите са сериозно критикувани от Българската академия на науките, Националния природонаучен музей и природозащитни неправителствени организации. Загрижеността, изразена в становищата на Академията и НПО, е пренебрегната и с тях не са проведени официални консултации.

До април 2002 г. Министерството на околната среда и водите дава разрешение за строеж на 5 нови ски-писти, 7 ски влека и една кабинкова въжана линия в границите на Национален парк Пирин. До май 2002 г., повече от 70 жалби на НПО и физически лица са подадени пред Върховния административен съд за нарушения на административното и природозащитно законодателство.

2. Участие на ЕБВР

ЕБВР е вторият по дялово участие (20 %) акционер на основния спонсор на проекта – Първа инвестиционна банка (PSD 3410)³. Българската банка е получила заем от ЕБВР на стойност 13 млн. евро (PSD 6925)⁴

На годишната среща на ЕБВР през 2004 г. българското гражданско общество, наблюдаващо случая Пирин, запозна банката със законовите, социалните и екологичните проблеми, съпътстващи проекта Банско и съответно Първа инвестиционна банка. Българските НПО “За Земята” и ИУЦЕ с подкрепата на CEE Bankwatch поискаха ЕБВР да се оттегли от Първа инвестиционна банка, оповестявайки публично своето решение.

На същата годишна среща на ЕБВР нейни служители информираха българските НПО представители, че банката възнамерява да се оттегли от ПИБ по причини, различни от случая Пирин. Една година по-късно (април 2005 г.) ЕБВР не предприе нито едно действие в посока оттегляне от Първа инвестиционна банка, нито по-силни мерки за засилване чувството на отговорност на Първа инвестиционна банка.

3. Спорни точки около проекта “Ски зона с център Банско” и Първа инвестиционна банка

3.1. Законови нарушения

³ <http://www.ebrd.com/projects/psd/index.htm>

⁴ <http://www.ebrd.com/projects/psd/index.htm>

3.1.1. Извършване на строителни дейности в Националния парк

Екологичното разрешение на проекта “Ски зона с център Банско” бе дадено в нарушение на чл. 21 на Закона за защитените територии, който изрично забранява строежа на нови ски съоръжения, голи сечи и всички други дейности, които могат да доведат до негативно влияние върху биологичното разнообразие на територията на български национален парк. Проектът също така противоречи на двете основни цели на управление на парка – запазване на екосистемите и биологичното разнообразие.

Одобрените ски съоръжения и строителни площадки водят до унищожение на животински и растителни видове, защитени от Закона за биологичното разнообразие. Освен това проектът води до унищожение на екземпляри и хабитати на видове, защитени от Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция – в сила за България от 1991 г.) и Конвенцията за опазване на световното природно и културно наследство на UNESCO.

Жалби срещу екологичните разрешения, издадени от Министерството на околната среда и водите, бяха подадени от НПО и граждани във Върховния административен съд на България, но бяха отхвърлени по-късно. Актът беше ясен знак за слабото приложение на природозащитното законодателство в България и недооценяване значението на прилагането му от родната съдебна власт.

3.1.2. Законови нарушения след стартиране на строителните работи

Министерството на околната среда и водите като орган, управляващ и стопанисващ Националния парк, предостави желаната (от инициатора на проекта – българската компания Юлен) територия в Пирин под концесия. При все че министерството отдаде концесията в разрез с българското законодателство, този акт постави само началото на веригата от закононарушения и престъпления, които последваха след стартиране на проекта.

Концесионният договор, решенията по ОВОС и българското законодателство бяха

нарушени още със стартиране на строителните работи. Най-очевидните нарушения са трикратното увеличение на размерите на пистите (вместо разрешените 30 м пистите са широки 140 м), незаконната употреба на тежка техника и експлозиви за извършването на значителни земно-изкопни работи. Последните нарушения включват драстично излизане извън площта на концесията с над 550 дка (с изсичане на дървесината) в опасна непосредствена близост до границите на природния резерват Юлен. *(Виж Приложение 1.)*

Без необходимите разрешения са построени две водохващания и изкуствено езеро. По същия начин ски писта и лифт “Железни мост – Платото” са построени без официално разрешение (Решение по ОВОС) от Министерството на околната среда и водите. В допълнение, всички издадени решения по Оценка на въздействието върху околната среда бяха сериозно нарушени във всички съществени условия. *(Виж Приложение 3 – Справка на Министерството на околната среда и водите до За Земята относно запитване за закононарушения в ски-зоната.)*

В заключение, писмената справка от Министерството на околната среда и водите, снимков и картен материал, докладите на представители на гражданското общество за терена ясно доказват, че концесионерът грубо погазва концесионния договор, българското и международното законодателство. Никакви усилия за спиране или ограничаване на закононарушенията, извършени от Юлен и фирми подизпълнители, не са предприети от страна на основния спонсор на проекта – Първа инвестиционна банка, въпреки че същата е добре запозната с развитието на проекта и погазването на разрешенията.

3.2. Други екологични и социални проблеми

3.2.1. Изсичане на девствени гори

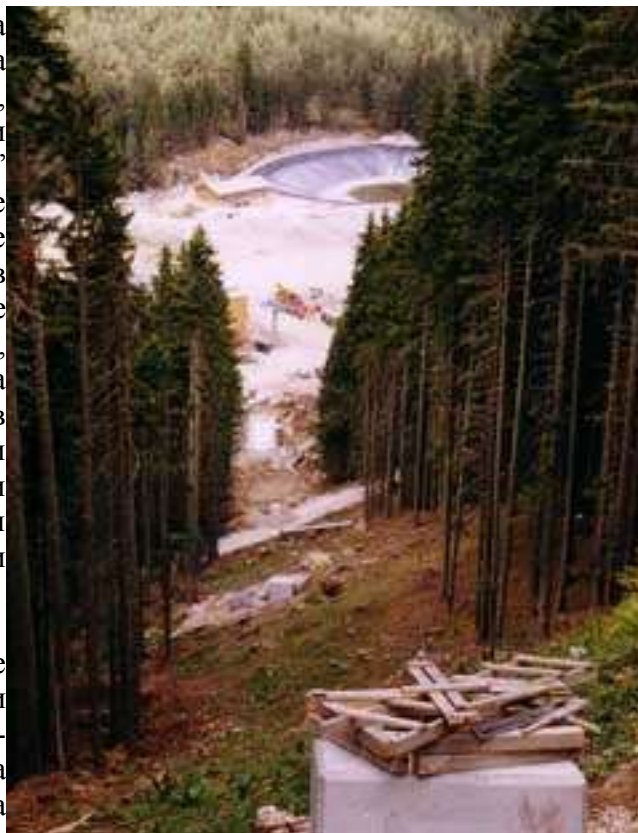
За построяването на всички ски съоръжения в ски-зона с център Банско е издадено разрешение за изсичане на 1000 дка девствени белмурови и смърчови гори. Според българското законодателство в обикновени гори с дърводобивни функции голите сечи са разрешени в размер до 50 дка. В един от най-строго защитаваните природни обекти в страната и света са изсечени незаконно вековни гори с площ между 2000 и 3000 дка. *(Виж Приложение 2 – Статия от Института по гората към БАН).*

3.2.2. Замяряване и недостиг на водата

Ски-зона с център Банско отнема от питейната вода, необходима на град Банско. Изсичането на горите по стръмните планински склонове намалява способността на почвата да задържа водата от топенето на снега и валежите.

Реките Икрище, Дамяница и Бъндерица попадат в територията на ски-зоната. Река Икрище е силно замърсена от земните маси, насипани в коритото ѝ при строежа на ски писта и лифт “Железни мост – Платото” през есента на 2004 г. Водата на реките Дамяница и Бъндерица захранва машините за изкуствен сняг и сградите, разположени в ски зоната. Град Банско, който винаги е имал проблеми с водоснабдяването, понастоящем страда от голям недостиг на вода. Отпадните води от разположените в ски зоната сгради и химикалите, третиращи ски пистите, свободно се изливат в реките и в подпочвените води в парка, застрашавайки качеството на питейната вода на Банско и съседните населени места.

Според неофициална информация се използват химикали при създаването и третирането на изкуствен сняг за ски-пистите, въпреки изричната забрана за употребата им в предписанията на решенията по Оценка на въздействието върху околната среда.

3.2.3. Ландшафт и ерозия

Новите ски писти излагат на силна ерозия и разрушават уникалния пейзаж на Пирин. По време на строителните работи още в самото начало е нарушена изричната забрана да не се изкореняват дънерите на отсечените дървета, което доведе до сериозни ерозионни процеси по всички новопостроени писти. Плитката почвена покривка на склоновете на ски-пистите започна да се свлича след всеки дъжд.

Значителните земно-изкопни работи и големият наклон на пистите (от 20 до 50 %) на места причини сериозни свлачища. Малко вероятно е процесът да бъде спрял предвид на атмосферните условия на високата надморска височина на ски зоната, изложена на силна ветрова и водна ерозия. Очаква се целият почвен слой да се отмие, причинявайки опасност за човешкия живот, животните, растенията и съоръженията.

На 26 септември 2004 г. колите, движещи се по асфалтовия път Банско - Бъндерица, пресичан от ски писта “Тодорка – Бъндеришка поляна”, са повлечени надолу от кални маси и скални отломъци, свличащи се вследствие на падналия дъжд.

До момента в ски зоната не са предприети задължителните противоерозионни мероприятия. Не е направена оценка на непоправимите вреди на планинските склонове и цялостния пейзаж в Долината на Бъндеришка река.⁵

3.2.4. Загуба на биологично разнообразие

Строежът на ски зона с център Банско причини загуба на типични, редки и застрашени видове, намерили убежище в Пирин планина. Сечта и строителната дейност, мащабните земно-изкопни работи, ерозията, шумът и замърсяването на водата въздействат постоянно върху хабитатите на всички животински видове, обитаващи долината на Бъндеришка река.

По време на строителните работи са унищожени горски съобщества от бяла мура и смърч, както и клекови съобщества, защитени от българското законодателство (Закон за биологичното разнообразие) и Бернската конвенция на площ между 2000 и 3000 дка. Процесът води до фрагментация на останалите вековни девствени гори, застрашавайки

⁵ Оценка на въздействието върху ерозия и ландшафт на ски-зона с център Банско, доклад, изготвен от За Земята и независими експерти, април 2005 г.

бъдещото им оцеляване.⁶

3.2.5. Човешки права и право на справедливост

По време на посещение на територията на проекта през юни 2003 г., НПО коалиция разкри множество нарушения, свързани с Юлен – инвеститора на проекта. НПО представителите незабавно телефонираха на министъра на околната среда и водите, за да изискат полицейско разследване на случая. Скоро след телефонното обаждане представители на инвеститора на проекта се появяват на терена, искайки да отнемат филмовия и снимков материал, направен от НПО представителите и заплашвайки ги с физическо насилие и саморазправа.

През февруари 2001 г. след вземане на решението за “Териториално-устройствен план на ски-зона с център Банско” от Министерство на околната среда и водите, шест НПО изпратиха жалба във Върховния административен съд. През май 2002 г. бяха подадени повече от 52 жалби за нарушаване на административното и природозащитното законодателство в ски-зона с център Банско. Всички жалби бяха отхвърлени през ноември и декември 2002 г.

Според Орхуската конвенция (вече ратифицирана от Българския парламент) и основните принципи на административното право в България, административни решения не може да бъдат изпълнявани едновременно с обжалването им в съда, следователно проектът не може да започне. Въпреки това строителството на ски-зоната започна през лятото на 2002.

3.3. Нарушения на екологичните процедури на ЕБВР

Екологичните процедури на ЕБВР към 1996 са действително нарушени в случая на ПИБ въпреки изводите на специалистите по екология на ЕБВР, които посетиха България, за да разследват случая.

Според текста на стр. 29 от „Екологични процедури, Европейска банка за възстановяване и развитие“ (към септември 1996), „Банката ще следва едни и същи принципи за екологична оценка при финансиране чрез посредник и при директно финансиране. Тя ще гарантира, че финансовите й посредници притежават капацитета и отговорността да ... следят екологичните аспекти на дейността си.“⁷

В отговор на заявление за достъп до информация от За Земята, МОСВ предостави опис на нарушенията на решенията по ОВОС за Ски-центъра в Банско, изготвен от страните, осъществяващи проекта. (За съжаление, МОСВ отказа достъп на За Земята до самите документи, които изброяват специфичните наказания.) Писмото потвърждава, че не са били издавани допълнителни решения по ОВОС, което означава, че ски пистата и съоръженията „Железни мост – Платото“, миниязовирът на Бъндеришка поляна и двете

⁶ Оценка за въздействието върху биологичното разнообразие на ски-зона с център Банско – Доклад, изготвен от За Земята и независими експерти, април 2005 г.

⁷

вододайни зони в района са били построени незаконно.

В писмото са изброени само част от престъпленията, извършени по време на изпълнението на проекта и установени от независими наблюдатели от гражданското общество. В този смисъл не само МОСВ извърши некачествен контрол. Не бе осъществен ефективен контрол за спазването на ОВОС и условията на концесионния договор за ски съоръженията от страна на ПИБ. ПИБ е задължена по Екологичните процедури на ЕБВР да контролира екологичните аспекти от развитието на проекта, но не предотврати нарушенията въпреки близките си връзки с фирмата-изпълнител. (Г-н Боян Марианов е изпълнителен директор на „Юлен“, фирмата-изпълнител и същевременно акционер в Първа финансова брокерска къща, която притежава 13.9 % от акциите на ПИБ, спонсора на проекта.)⁸

По този начин, въпреки че „всички необходими разрешения и одобрения са на лице“, както твърдят екологичните специалисти на ЕБВР, реализирането на проекта е в разрез с тях и всички издадени решения по ОВОС отменят действащите природозащитни закони в България.⁹

4. Последни заключения относно проекта

4.1. Икономически заключения в района на Банско и ЕБВР

Инвеститорът обеща „хляб за Банско“, „европейски“ стандарти за ски пистите и съоръженията, икономическо развитие и добруване на региона на Банско. В действителност, компанията получи пълен регионален монопол в предлагането на ски-услуги. Юлен купи най-големите хотели и огромно количество недвижими имоти в Банско, като по този начин предлага най-големия дял на пазара и определя самостоятелно цените на настаняването.

Юлен монополизира достъпа до парка, налагайки цена за кабинковия лифт самостоятелно, и, като притежател на ски-съоръженията и пистите, наложи високи цени за тяхната употреба (най-високите в страната). Освен това, компанията прогони независимия малък бизнес (ски-училища и услуги), който се развиваше в ски-зоната преди разширението ѝ. Проектът предлага минимални възможности за заетост за местните хора, както в областта на строителството, така и в туристическите услуги.¹⁰

По този начин регионалното икономическо влияние по отношение на качеството и справедливостта е крайно несигурно. Приходът от разрушаването на Националния парк е събран от фирма монополист. Същевременно малкият бизнес в сферата, който осигурява най-голямата заетост на населението, среща трудности в оцеляването.

⁸ www.fibank.bg

⁹ „Доклад за констатирани закононарушения при строеж в „Ски-зона с център Банско“, изготвен от За Земята и независими експерти, май 2005.

¹⁰ 60 интервюта с граждани на Банско, проведени от За Земята.

В заключение, гражданите на Банско са тези, които страдат от недостига на вода и замърсяването ѝ, влиянието на обезлесяването и загубата на биологичното разнообразие и които са икономически смазани от монопола на Юлен в региона. Проектът доведе до огромни печалби за Юлен и ПИБ, но в същото време задълбочи икономическото неравенство в региона. Той повиши краткосрочните частни интереси на компания монополист, пренебрегвайки обществените интереси – устойчивото и дългосрочно ползване на уникалните природни ресурси на страната.

4.2. Концепция за разширяване на ски зоната

Обезпокоително развитие на случая е двойното разширяване на вече разширената ски-зона. Решението е взето от Общински съвет Банско на 22 март 2005 г. Предложението включва 112 ха нови ски-съоръжения и ски писти и то в противоречие с наскоро одобрения от МС План за управление на НП Пирин, съгласно който не се предвижда строежа на каквито и да е ски-съоръжения и писти на територията на парка. Предложението нарушава грубо българското законодателство.

Напоследък се развиват проекти за ски-зони и в други части на страната. Проектите „Супер Боровец“ и „Паничище“ в Национален парк Рила предвиждат строежа на нови ски-писти и съоръжения, с размери многократно по-големи от тези в Ски-зона с център Банско. „Супер Боровец“ вече получи положително становище за екологичната оценка от Министъра на околната среда и водите. Подобни проекти за мащабни ски-курорти съществуват за Перелик, Сюткя, Чепеларе, Смолян в Родопите и Ком и Вежен в Стара планина.

По този начин Ски-зона Банско се мултиплицира. Нарастват темповете на строеж в защитени високопланински територии.

Слабото прилагане на природозащитното законодателството и позицията на МОСВ, „законовия“ механизъм, използван от инвеститора в Ски-зона Банско, ще бъдат използвани и в други проекти, предвиждащи изсичане на гори и унищожаване на природата и предизвикващи най-голямата екологична катастрофа в българската история.

5. Изводи и препоръки за ЕБВР

В заключение, ако ЕБВР се ангажира със стимулиране на конкуренцията, приватизацията и предприемачеството като част от своята мисия, проектът Ски-зона Банско и ПИБ не могат да продължат да бъдат част от нейните инвестиции. ЕБВР трябва да се запита дали високата икономическа възвръщаемост, както в случая ПИБ и Банско, трябва да бъдат решаващи критерии в инвестиционната политика на една публична финансираща институция. В края на краищата, самата банка заявява „Уважението към околната среда е част от силното сътрудничество в управлението, съпътстващо всички инвестиции на ЕБВР.“¹¹

¹¹ www.ebrd.org

Ако принципът на социална и екологична справедливост не е пълноценно взет под внимание от ЕБВР по време на оценката и мониторинга на инвестиционните решения, ЕБВР ще утвърждава несправедливостта и екологичната и социалната разруха вместо екологичната чувствителност и демократичното управление.

Спорните моменти и отрицателните последици на Ски-зона Банско и ключовата роля на ПИБ в процеса показват, че инвестицията в ПИБ е лошо решение от страна на ЕБВР. Не само са нарушени екологичните процедури на ЕБВР, но и подкрепата на институции като ПИБ противоречи на заявената мисия на банката да засилва уважението към околната среда и да подкрепя създаването на нов частен сектор в демократични условия. ПИБ е отличен пример за недемократична и безотговорна институция, от вида институции, които ЕБВР не би следвало да подкрепя.

ПОРАДИ ТОВА НАСТОЯВАМЕ ЕБВР ДА:

I. По отношение случая ПИБ:

- Оцени критично своето обвързване с ПИБ и публично да се оттегли от българската банка, както е коментирано с НПО през април 2004 г.
- Изпрати свой отговорник от Отдел „Жалби“ да разследва нарушаването на екологичната процедура на ЕБВР и степента, до която проектът отговаря на мандата за устойчиво развитие на ЕБВР.

II. По отношение на инвестирането във финансови посредници като цяло:

- Засили политиката си на наблюдение и контрол върху представянето на финансовите посредници.
- Преди вземане на инвестиционни решения, да отвори инвестиционните проучвателни процедури за разглеждане и участие от представители на гражданското общество.
- След взимането на инвестиционни решения, да предприема редовни независими оценки (включително с представители на неправителствени организации или гражданското общество) на дейността на финансовите посредници и да представя изводите публично. Оценката трябва да се основава върху социални, икономически и екологични критерии, изработени съвместно с представители на гражданското общество.
- След инвестиционни решения, да изисква текущи доклади за екологичното, социалното и икономическото влияние на проекта от всички финансови посредници, които да бъдат оповестявани публично.

6.Приложения

Списък на приложенията:

Приложение 1.

Карта на констатираните нарушения на границите на ски-зона с център Банско

Приложение 2.

Карта на констатираните нарушения на решенията по ОВОС

Приложение 3.

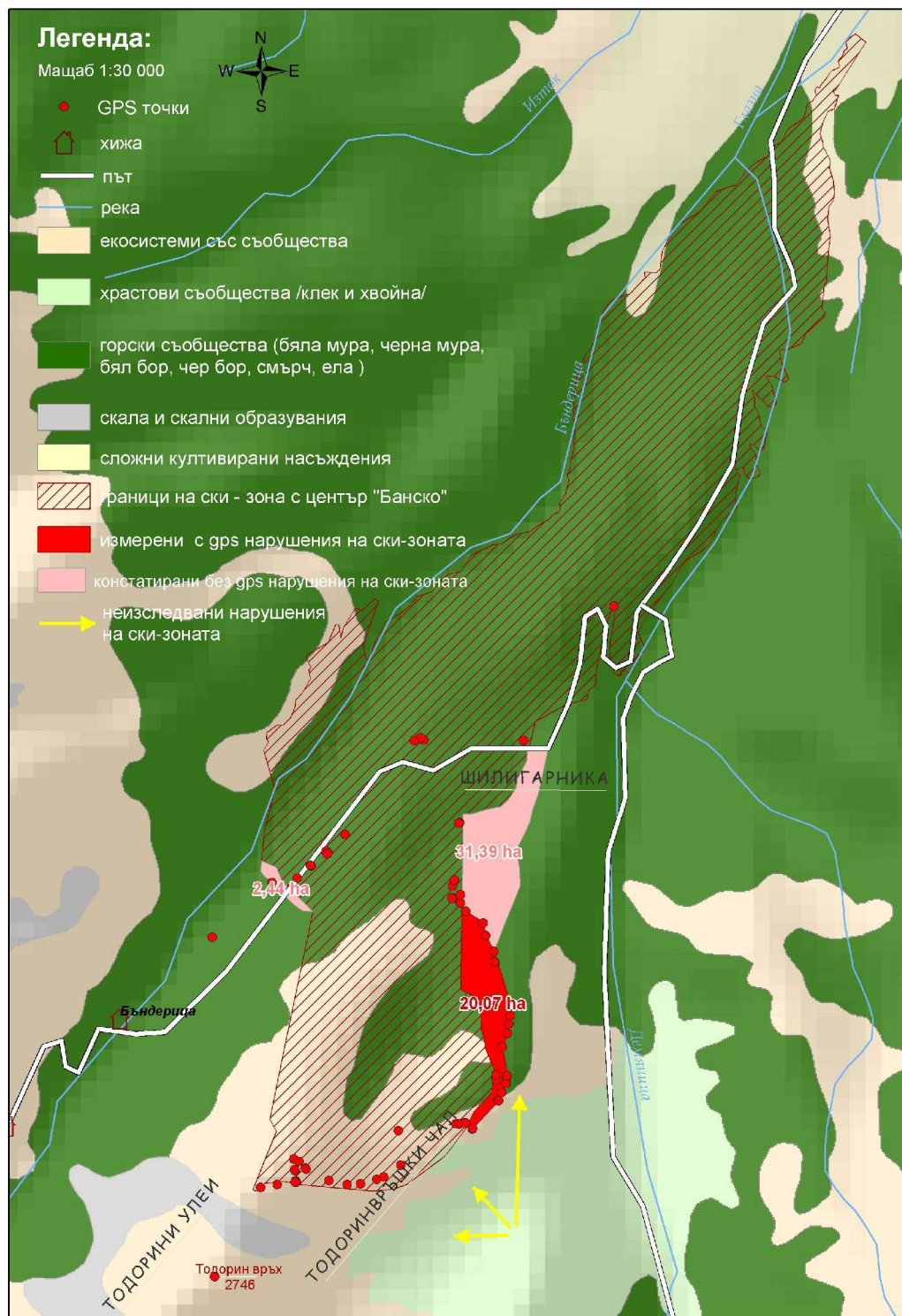
Отговор на МОСВ на Заявление за достъп до обществена информация на За Земята относно констатирани нарушения в ски зона с център Банско

Приложение 4.

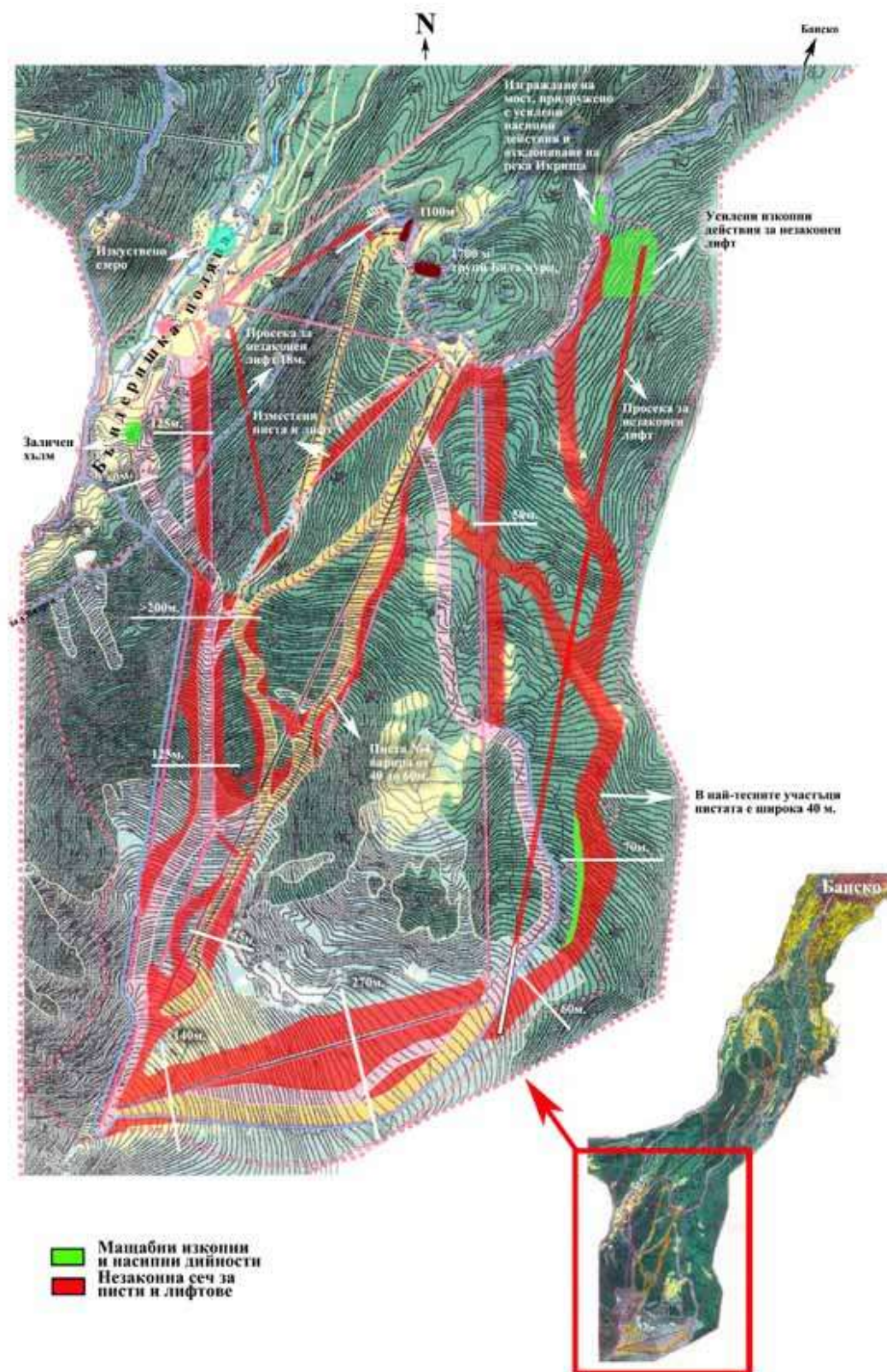
Статия от Института по гората към БАН за повече информация за проблема с горите

Приложение 1. Констатирани нарушения за границите на ски-зона с център Банско

Констатирани нарушения на граници на ски - зона с център "Банско"

Картата е изготвена при сравнение на GPS измервания на терен с границите на ски - зоната, предоставени от МОСВ. Сезон 2004 - 2005. ФПС "Зелени Балкани" и ЕС "За Земята" ©

Приложение 2. Карта на констатираните нарушения на решенията по ОВОС

Приложение 3. Отговор на МОСВ на Заявление за достъп до обществена информация на За Земята относно констатирани нарушения в ски зона с център Банско

Писмена справка, предоставена от МОСВ в отговор на заявление за достъп до обществена информация № 2468/09.12.04 на ЕС “За Земята” и решение на МОСВ за предоставяне на достъп до обществена информация № 89/03.01.05

Уважаема госпожо Йоцова,

На основание чл. 26, ал.1 Закона за опазване на околната среда и чл. 26, ал.1 т.3 и във връзка с чл. 27 от Закона за достъп до обществена информация относно Вашето заявление за достъп до информация Ви **предоставяме следната справка :**

По точка II от Вашето заявление вх. № ЗДОИО – 2081/28.10.2004г. :

Няма издадени решения за преценяване на необходимостта от ОВОС на територията на ски-зона с център гр. Банско;

По точка III от заявлението :

Няма издадени решения за преценяване на необходимостта от ОВОС и решения по ОВОС за: “Водохвощане – Бъндеришка поляна”, “Водоем в м. Бъндеришка поляна” и “Водохвощане на пътя за х. Бъндерица”

По точки IV,V,VII от заявлението:

Предмет на концесията е поддържане, изграждане и експлоатация на съществуващите и новоизградени трасета и съоръжения за ски-спорт в границите на концесионната територия.

Строителството на обекти и съоръжения се осъществява в съответствие с действащия Подробен устройствен план (ПУП) на “Ски-зона с център Банско”, сключения концесионен договор и съгласувани от страна на министъра на околната среда и водите годишни инвестиционни програми.

При извършване на ежедневните проверки служители на ДНП “Пирин” са констатирали редица нарушения, свързани със строителството на писти и съоръженията към тях.

На 02 и 06. 09. 2002 г. са фиксирани отклонения от предварително съгласуваните и одобрени дейности, в резултат на което са били съставени два акта за административни нарушения. При строителството на обект: Кабинкова въжена линия “Банско – Бъндеришка поляна” и обект: “Детска писта” са наложени глоби на концесионера в размер, съответно на десет и шест хиляди лева, които за заплатени.

На 09.06.2003 г. с протоколи са констатирани две нарушения от страна на фирма, изпълнител на обект ”Седалкова въжена линия Бъндеришка поляна – връх Тодорка”. Издадените наказателни постановления са съответно, за 5000 и 2500 лв. Сумите са внесени по сметка на ДНП “Пирин”.

На 12.07.2003 г. са съставени два акта за нарушения в обект: ски – писта “Бъндерица”. Издадените две наказателни постановления са за глоби по четири хиляди лева.

На 07.08.2003 г. е съставен акт за извършено нарушение от страна на друга фирма, наета по договор от концесионера за извършване на строителни работи. Наложено е административно наказание "глоба" в размер на пет хиляди лева. За събиране на наложената глоба е сезирана Агенцията за държавни вземания.

На 06.10.2003г. са констатирани две нарушения на различни места по протежение на обект "Ски –път "Шилигарника – Чалин валог". Издадени са наказателни постановления за пет и за осем хиляди лв. на две лица, явяващи се контрагенти на концесионера. Преписката е изпратена на Агенцията за държавни вземания.

Поради обстоятелството, че за трети пореден път е било констатирано нарушение, извършено от една и съща фирма, директорът на ДНП "Пирин" е изискал от концесионера отстраняването ѝ от работа.

За 2004 г. до настоящия момент са констатирани общо три нарушения, представляващи осъществяване на нерегламентирана дейност (ненавременно съгласуване на работния процес с администрацията на парка). Съставени са актове за установяване на административни нарушения на 29.07, 30.07 и на 03.08.2004 г., въз основа на които са издадени три наказателни постановления за налагане на глоби в размер, съответно на 9 000, 7 000 и 5 000 лв. Сумите по глобите вече са преведени по сметка на ДНП "Пирин". За тези три поредни нарушения подизпълнителят е отстранен от работа, след прекратяване на договора му с концесионера.

В резултат на всички влезли в законна сила наказателни постановления са събрани глоби в размер общо на 49 500 лв. На Агенцията за държавни вземания са предоставени за събиране по реда на Данъчния процесуален кодекс наказателни постановления за наложени глоби в размер на 21 000 лв. Конфискувани са 325 кубически метра дървесина, която е продадена чрез търг, със съдействието на Агенция за държавни вземания с Постановление №54 от 29.03.2004 г. Отсечените дървета са на различни места по протежение на съответните обекти, поради което не е налице съществена промяна в площите на просеките.

До настоящия момент от наша страна не е констатирано нарушаване на границите на концесионната площ.

Приложение 4. Статия от Института по гората към БАН за повече информация за проблема с горите

Пистите в Банско поглъщат природата¹²

Статия на акад. Александър Х. Александров – директор на Института за гората при БАН, публикувана във в.Дума на 22 март 2005 г.

Случаят "Банско" е малко по-особен и заслужава специално внимание. През 2004 г. Институтът за гората при БАН проведе изследвания върху девствените гори в Национален парк "Пирин" на експедиционни начала. Работният екип констатира груби екологични нарушения. Строителството на неразумно голям брой ски-писти и съоръжения, несъобразени с ландшафта, са предизвикали изсичане на ценни популации от смърч, бяла мура, черна мура и клек и са разрушили на много места природната среда. Ски пистите просичат горите на дълги разстояния и на големи превишения - от върховете на планината до Банско. Тези сечи унищожават природата на Пирин и дори големият дърводобив преди 3-4 десетилетия бледнее в сравнение с това, което е станало неотдавна и ще става в близко бъдеще. Съществуващите ски-писти са с дължина около 11 км от 1150 метра надморска височина до 2 600 метра н.в., а ски-съоръженията - 8 км. Но тези, които са по проект, надхвърлят двукратно техния сбор, което означава сеч и урбанизация, унищожена природа и огромни печалби за някои в този бизнес. Ски-пистите така са прорязали горските насаждения, че са намалили силно устойчивостта им срещу ветрове. При топенето на снега или след продължителни валежи почвите в горите от смърч, който има плитка коренова система, намаляват задръжната си способност и дърветата стават уязвими на ветровали, а субстратът – на свлачища. Между близко разположените просеки особено застрашени са ивиците от смърчова гора, която е силно податлива на снеговали и ветровали. Край Банско процесите на ерозия по пистите напредват и вече са се появили ровини. За елитния ски спорт са изсечени горски насаждения върху големи наклони и на дълги разстояния, при това за достигане на желанния наклон на отделни участъци от трасетата е извършено вкопаване и така създадените улеи благоприятстват ерозията и пороите. Кога един порой ще залее и засипе Банско или част от него е въпрос на време. Такова природно бедствие може да бъде катастрофално и тогава загубите се изчисляват в човешки жертви, в разрушен сграден фонд, комуникации и други щети. Някои частични опити за овладяване на ерозията по пистите с биологични способности в среднопланинските части имат незначителен ефект, а във високата планина те са почти неприложими и безрезултатни. Освен това стръмните ски писти в някои участъци създават благоприятни условия за лавини и тяхното разрушително действие неминуемо ще се прояви. Съвкупността от неразумните антропогенни вмешателства в Североизточен Пирин ще предизвика локални екологични катастрофи, водещи до разсипване на ландшафта и пропиляване на редица природни ресурси. Унищожаваната природа на Национален парк Пирин в района на Банско е резултат от алчността, глупостта и некомпетентността като фрапантното в случая е, че именно ведомството, което е призвано да опазва природата (МОСВ), я руши системно и мащабно. Кой следва да носи отговорност за това престъпление - тези които са разрешили сечта и изграждането на толкова ски-писти и съоръжения, или тези които са извършители и поръчители? Това е работа на прокуратурата и съда, подпомогнати от структурите на гражданското общество, ако те са на мястото си. Проучванията на

¹² <http://www.duma.bg/2005/0305/220305/obshtestvo/ob-4.html>

Института за гората съвпадат до голяма степен с резултатите от работата по проекта "Гражданското общество в действие срещу нарушенията и браконьерствата в горите" на неправителствената организация "Зелени Балкани". Посегателствата върху защитени територии и в близост до тях са опасен прецедент. България ще спечели, ако съхрани остатъците си от запазена и дива природа и ще загуби, ако я урбанизира безогледно.